

ВІДГУК

офіційного опонента доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора Пітіна Мар'яна Петровича на дисертаційну роботу Ші Ке за темою:

«Удосконалення моніторингу фізичного стану спортсменів кікбоксингу на початковому етапі підготовки», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми. Специфіка змагальної діяльності кікбоксингу вказує на високу динамічність перебігу змагальних ситуацій із застосуванням різних технік ударів руками і ногами. До спортсменів висуваються високі вимоги щодо рівня фізичних та психічних навантажень. Отже основні особливості кікбоксингу, такі як інтенсивність, комбінаційність техніко-тактичних дій та необхідність проявів високого рівня фізичної підготовленості визначають актуальність досліджень в зазначеному напрямку.

Наукові дослідження спрямовані на удосконалення системи підготовки кікбоксерів повинні враховувати наявні наукові дані фахівців щодо методик прогнозування успіху, контролю техніко-тактичної підготовленості, підвищення результативності змагальної діяльності тощо.

Система підготовки спортсменів передбачає етапність та перманентність контролю фізичних, психологічних та технічних показників. До того ж моніторинг функціонального стану спортсменів є ефективним інструментом для контролю навантажень і збереження здоров'я спортсменів. Комплексний науково обґрунтований підхід до моніторингу сприятиме оптимізації тренувального процесу й підвищенню ефективності підготовки.

Авторкою доведено необхідність особливої уваги до ранніх етапів багаторічної підготовки спортсменів у кікбоксингу, коли власне визначається спортивна перспективність.

Відзначимо, що дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Харківської державної академії фізичної культури за темами «Психосенсорна регуляція рухової діяльності спортсменів ситуативних видів спорту» (номер державної реєстрації 0116U008943), «Оптимізація тренувального процесу в єдиноборствах» (номер державної реєстрації 0121U112873) та «Медико-біологічні аспекти розвитку, вдосконалення та відновлення рухової активності» (номер державної реєстрації 0124U005086).

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна. Обґрунтування наукових результатів проведено на основі попередньо отриманих якісних даних теоретичного та емпіричного характеру і використанні широкого кола методів дослідження.

Структура та зміст дисертації містить усі необхідні компоненти передбачені кваліфікаційними вимогами. Серед них: анотації, перелік умовних скорочень, вступ, п'ять розділів основного тексту, висновки, список літератури та додатки.

Загалом дисертаційна робота виконана на 212 сторінках, з яких обсяг основного тексту та становить 157 сторінок, що відповідає зазначеному рівню кваліфікаційних робіт виду.

Аналіз змісту дисертації вказав на те, що у вступі обґрунтовано актуальність науково-практичного завдання, подано науковий апарат дослідження (сформульовано мету та завдання, об'єкт та предмет роботи). Логічно та послідовно подано опис використаних в роботі методів дослідження.

У першому розділі *«Пріоритетні наукові напрямки дослідження в кікбоксингу (аналіз наукових ресурсів бази Web Of Science Core Collection)»* авторкою наведено результати бібліометричного аналізу джерел бази Web of Science Core Collection за допомогою програми VOSviewer з досліджуваної проблематики, наведено результати дослідження фахівців щодо техніко-тактичних показників кікбоксерів та фізіологічних особливостей спортсменів єдиноборств; узагальнено підходи до оцінювання основних фізичних якостей та аналіз адаптаційного потенціалу спортсменів єдиноборств, показано біохімічні особливості гомеостазу, стану кардіореспіраторної системи спортсменів кікбоксингу та вивчено досвід аналізу та прогнозування успішності спортсменів у кікбоксингу.

У другому розділі *«Методи та організація дослідження»* висвітлено особливості усієї сукупності методів, що було застосовано для вирішення основних завдань дослідження. Серед значного переліку представлені та деталізовано описано такі методи та методики: бібліосемантичний метод, педагогічне спостереження та тестування, антропометрію, регресійний метод оцінки фізичного розвитку, біоімпедансометрію, метод індексів, біомеханічний метод, гейміфікацію, статистичну обробку отриманих результатів.

Організація дослідження передбачала чотири етапи впродовж січень 2022–травня 2024 років.

На різних етапах дослідження було залучено різні фокусні групи спортсменів.

У дослідженні фізичного розвитку та фізичної підготовленості брали участь 30 спортсменів кікбоксингу з різним стажем занять (15 осіб зі стажем занять $0,71 \pm 0,13$ та 15 осіб – $6,80 \pm 1,16$ року); для вивчення біомеханічних показників залучено 23 спортсмени з кікбоксингу (11 з яких зі стажем занять $0,65 \pm 0,18$ та 12 – $5,00 \pm 0,58$ року); для розробки методики відбору залучено 35 спортсменів (11 представників боротьби віком, 9 представників кікбоксингу та третя група – 15 спортсменів східних єдиноборств без суттєвих відмінностей середнього віку та рівня майстерності). Перевірка ефективності елементів гейміфікації здійснено із залученням 12 кікбоксерів (середній вік яких становив $13,75 \pm 1,03$ років та стаж занять $5,00 \pm 0,58$ років).

У третьому розділі *«Порівняльний аналіз фізичного розвитку соматотипу та фізичної підготованості спортсменів кікбоксингу з різним стажем тренування»* подано власні результати авторки та дані щодо аналізу особливостей фізичного розвитку та соматотипу спортсменів кікбоксингу із різним стажем тренування, ефективного використання методу індексів у порівняльному аналізі фізичного розвитку спортсменів кікбоксингу із різним стажем тренування, результатів дослідження біомеханічних параметрів спортсменів кікбоксингу з різним стажем тренування та встановлення показників фізичної підготованості спортсменів кікбоксингу з різним стажем тренування.

У четвертому розділі *«Оптимізація моніторингу стану спортсменів кікбоксингу на початковому етапі підготовки»* розкрито системний підхід до

застосування моніторингу в спорті, продемонстровано етапи обґрунтування алгоритму моніторингу стану спортсменів кікбоксингу на початковому етапі підготовки, а також в окремому підрозділі обґрунтовано методику відбору в єдиноборствах із використанням послідовного аналізу. До того ж запропоновано використання елементів гейміфікації в моніторингу стану кікбоксерів на початковому етапі підготовки занять видом спорту.

У завершальному п'ятому розділі дисертаційної роботи увагу зосереджено на доведенні основних результатів дослідження та їх зіставленні з наявними науковими та методичними даними за обраним науковим напрямом.

Підсумком роботи є сформульовані висновки, які впливають зі змісту роботи. Вони відображають основні завдання дисертаційної роботи.

Виходячи з аналізу змісту основної частини дисертації, можемо стверджувати, що мета та завдання дисертаційної роботи як кваліфікаційної праці в ході виконання дослідження були досягнуті.

Вивчення змісту роботи вказує на вивірену структуру, дотримання послідовності й логіки викладу матеріалу, доречне формулювання науково-методологічних частин дисертації та узгодженості різних складових тексту кваліфікаційної праці.

Основні положення наукової новизни, які виносяться на захист та мають обґрунтування в тексті дисертації є такі, вперше обґрунтовано алгоритм моніторингу у кікбоксингу, що може бути використаний на початковому етапі підготовки спортсменів та методику відбору у єдиноборства із використанням послідовного аналізу за Вальдом. До того ж запропоновано використання батареї спеціалізованих індексів у якості інструментів моніторингу кікбоксерів; встановлено відмінності фізичного розвитку кікбоксерів із різним стажем тренувань за допомогою методу індексів та застосовано показники геометрії мас для аналізу технічної підготованості спортсменів кікбоксингу.

Повнота викладу наукових результатів в публікаціях. За результатами виконання дисертаційної роботи опубліковано 11 праць. З них чотири статті відображають основні результати дослідження (три у виданнях категорії А, з яких одне належить до третього квартилю, Q3) та сім праць апробаційного характеру.

Окрім цього основні результати дослідження отримали обговорення на наукових конференціях різного рівня, доповідалися на Міжнародній науковій інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичної культури, спорту і здоров'я» (Черкаси, 26–27 травня 2022 р.), XIV Міжнародній науково-практичній конференції «Адаптаційні можливості дітей та молоді» (Одеса, 15–16 вересня 2022 р.), на 11th IMACSSS International Conference 5th World Scientific Congress of Combat Sports and Martial Arts (Rzeszów, Poland., October 13–15, 2022), Міжнародній XIX науковій конференції «Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та одноборств у закладах вищої освіти» (Харків, 03 лютого 2023 р.), Міжнародній науковій інтернет-конференції «Актуальні проблеми фізичної культури, спорту і здоров'я» (Черкаси, 25–26 травня 2023 р.), XXIII Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи» (Харків, 6 грудня 2023 р.), XX Міжнародній науковій конференції «Проблеми і перспективи

розвитку спортивних ігор та одноборств у закладах вищої освіти» (Харків, 9 лютого 2024 р.).

Результати проведеного дослідження, згідно наявних актів, впроваджено у практичну діяльність Харківської обласної Федерації громадської організації «Український Союз Кікбоксингу», Харківської обласної громадської організації «Союз Спортивних Єдиноборств», Федерації кікбоксингу ВАКО м. Бровари, Федерації тайландського боксу муй-тай м. Бровари, громадської організації «Yili Wolf Warriors International Fight Club» району Ілі, провінції Сіньцзян, Китай та освітній процес кафедр фізкультурно-спортивної реабілітації й кафедри єдиноборств Харківської державної академії фізичної культури

Детальне аналізування структури та змісту, вивчення наукових публікацій авторки та наданого звіту про перевірку дисертації дали підстави стверджувати про **відсутність ознак порушення принципів академічної доброчесності**.

Стиль та мова дисертації. Дисертація виконана українською літературною мовою, лаконічно, із дотриманням наукового стилю викладу результатів дослідження, містить малу кількість граматичних, технічних та стилістичних помилок.

Пропозиції та дискусійні положення:

- У дисертаційній роботі запропоновано вирішення четвертого, п'ятого та шостого завдань дослідження («4. Обґрунтувати принципи та розробити алгоритм моніторингу стану спортсменів кікбоксингу на початковому етапі підготовки»; «5. Розробити методику відбору у кікбоксингу на підставі індексів фізичного розвитку»; «6. Апробувати використання в моніторингу стану спортсменів кікбоксингу елементів гейміфікації»), що мають різне смислове навантаження: відбір, алгоритм моніторингу, гейміфікація. Було б доречним конкретизувати об'єднуючі чинники та логіку їх вирішення у межах дослідження (стор. 22);

- За наявності достатньої кількості положень наукової новизни на рівні «вперше», що виносяться на захист, було б коректніше розташувати їх за логічною послідовністю від тих, які найбільшою мірою визначають доробок авторки до менш значимих. На наш погляд основними з переліку зазначених виступають обґрунтування алгоритму моніторингу в кікбоксингу та методики відбору до занять єдиноборствами (стор 24);

- На наш погляд підрозділ «1.1. Бібліометричний аналіз джерел бази Web of Science Core Collection за допомогою програми VOSviewer» (стор. 27) має суттєвий науковий результат з огляду на загальний рівень наукових досліджень, присвячених науково-методичному забезпеченню системи підготовки у кікбоксингу. Проте меншою мірою його зміст відображає спрямованість на науково-практичне завдання авторки, яке пов'язане з проблематикою моніторингу фізичного стану спортсменів кікбоксингу на початковому етапі підготовки;

- Доцільним було б збільшити обсяг обговорення актуальних питань підготовки спортсменів у спортивних єдиноборствах на етапі початкової підготовки у межах першого розділу дисертації, адже саме цей етап має свої суттєві відмінності від подальших етапів багаторічного удосконалення;

- Вважаємо дискусійними ряд тверджень авторки, зокрема про приналежність спортсменів рівня кандидата у майстри та майстра спорту до елітних (стор. 74); необхідність залучення інформації про «Нормативи функціональної підготовленості жінок віком 25-35 років...» (стор. 132) у частині підрозділу «4.3. Обґрунтування методики відбору в єдиноборства з використанням послідовного аналізу» та необхідність використання окремих джерел літератури (п. 3; 4; 6–10 та 12).

Висновок. Дисертаційна робота **Ші Ке** на тему: «Удосконалення моніторингу фізичного стану спортсменів кікбоксингу на початковому етапі підготовки» є завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами)», «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (зі змінами)» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року, №44), а її авторка заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор,
в.о. проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків,
професор кафедри теорії спорту та фізичної культури
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

М.П. Пітин